

Kulturní pamětihodnosti II

Obsah druhého tematického okruhu

- I. První bulharský stát (681 – 1018)
- II. Byzantská nadvláda (1018 – 1185)
- III. Druhy bulharský stát (1185 – 1396)
- IV. Osmanská nadvláda (1396 – 1878)

První bulharský stát

Chronologický přehled

- 680 – 681 Prabulhaři vedení Asparuchem překročili Dunaj a ovládli Slované
- 681 vznik prvního bulharského státu s centrem Pliska
- po roce 681 boje s Byzancí, císař Konstantin IV. uznal bulharskou samostatnost
- 852-889 vláda Borise I.
- 864 kníže Boris I. přijal křest z rukou řeckého biskupa, po přijetí křesťanství se jako liturgický jazyk používala řečtina
- 885 Metodějovi žáci přicházejí do Bulharska (Boris se obával případného byzantského vlivu), žáci Kliment a Naum založili dvě literární školy, došlo také ke změně původního písma hlaholice, vytvořené Cyrilem pro potřeby staroslověnštiny, na cyrilici
- 893 hlavní město přeneseno z Plisky do Preslavi
- 893-927 vláda Symeona I. Velikého – územní a kulturní rozmach Bulharska, škola ochridská a preslavská
- 2. pol. 10. st. mocenský úpadek Bulharska
- 997-1014 vláda Samuela I. s přenesením centra státu do Ochridu
- 1018 Bulharsko připojeno k Byzanci, konec prvního bulharského státu
- 1. pol. 11. st. vzrůst sekt, bogomilství na bulharském území
- 1040-1041 neúspěšné Deljanovo povstání
- 1085 povstání proti Byzanci vedené bojarským rodem Asenovců – obnovení samostatnosti Bulharska s centrem druhého bulharského státu v Tárnovu

Obr.1: Bulharsko za vlády Symeona I. Velikého

Pliska – hlavní město prvního bulharského státu od roku 681 do roku 893
Obr. 2, 3: město, brána

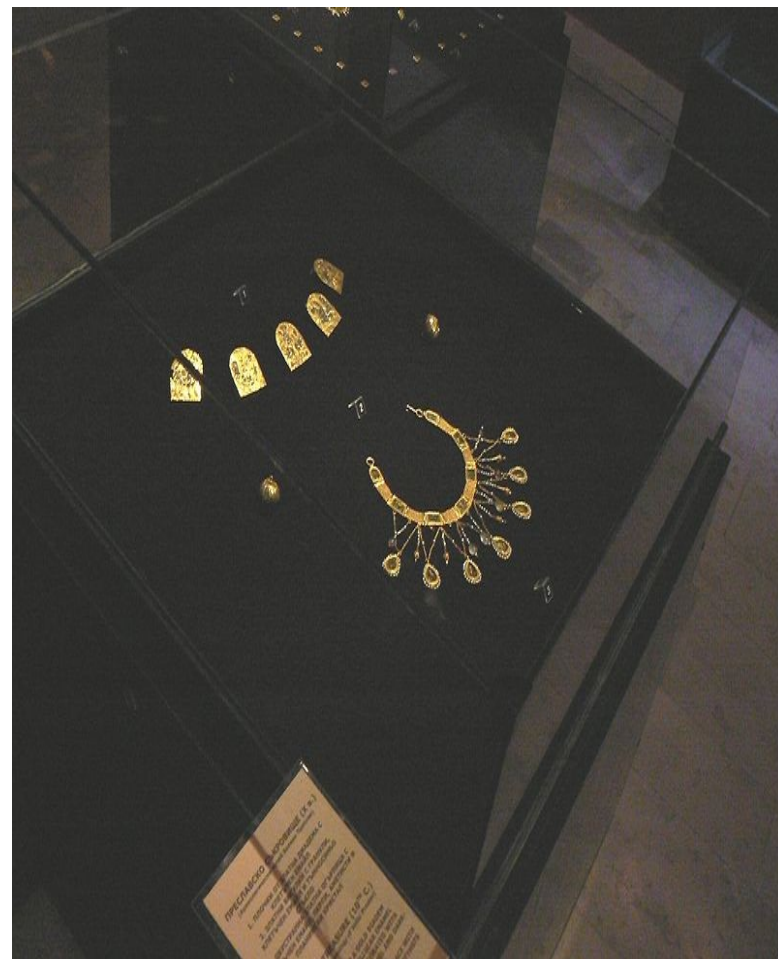

Obr. 4, 5: Středověká bazilika v Plisce

Preslav – hlavní město od roku 893 do roku 972

Obr. 6, 7: Preslavská pevnost, Zlatý podklad objevený v Preslavi

Obr. 8, 9: Preslavský kulatý (zlatý) kostel

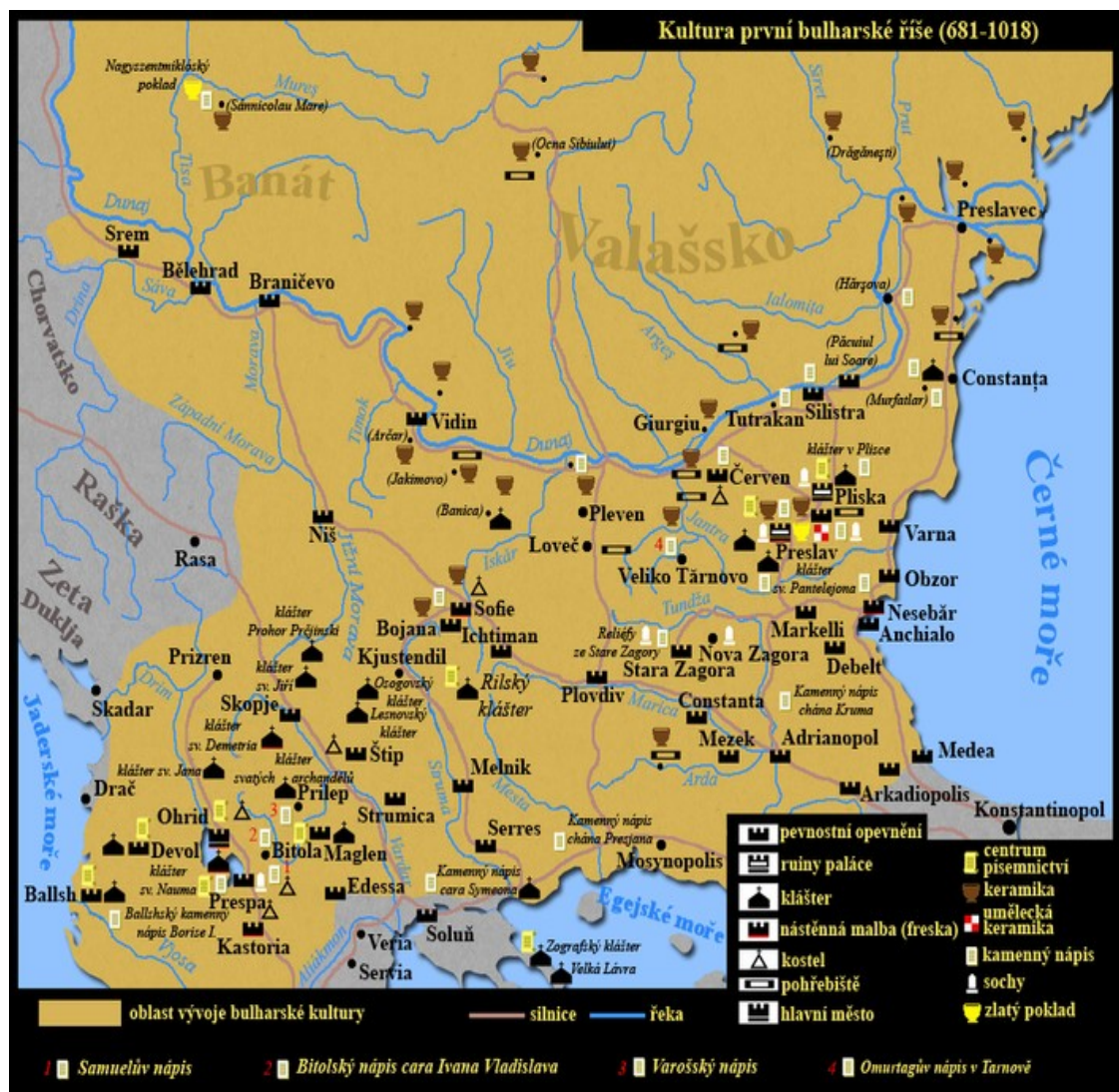

Kultura středověkého bulharského státu

- přechod od „barbarského“ (a to „různě barbarského“ typu kultury) ke slavizaci a christianizaci
- otázka kulturní kontinuity a diskontinuity mezi původními elementy a utvářejícím se bulharským národem
  - **starobulharská kultura**
    - v architektuře
    - v literatuře
    - ve výtvarném umění

Obr. 10: Kultura první bulharského státu

Obr. 11, 12: kněz Boris I., křest Borisa I.

Obr. 12, 13 : Car Symeon I Veliký, boj s Byzanci

Obr. 14: Zografské evangelium, titulní list

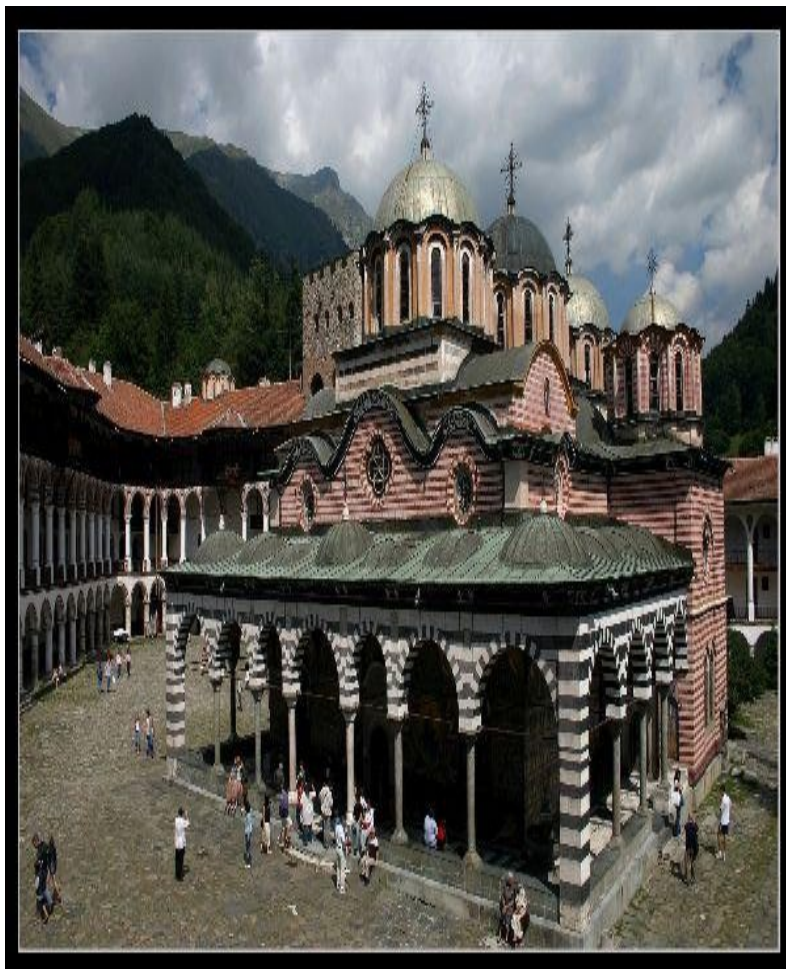
Obr. 15: Klášter sv. Nauma u Ochridského jezera – typický středověky pravoslavný kostel

Bulharská kultura pod Byzantskou nadvládou

- stará kulturní místa jako např. Preslav byla zničena a přestala existovat
  - bulharská církev přišla o svoji samostatnost;
- dříve vybudovány kláštery (zejména rilský a bačkovský) sice i nadále ovlivňovaly kulturní život, avšak větší roli hrát nemohly;
  - ochridské arcibiskupství podlehl helenizaci;
- apokryfní literární díly: Bulharský apokryfní letopis Chození Bohorodičky po mukách, lidový Život sv. Ivana Rilského, Soluňská legenda, tzv. Dobromirovo evangelium a jiné;

Obr. 16, 17: Rilský klášter

Obr. 18: Bačkovský klášter

Druhý bulharský stát

Chronologický přehled

- v roce 1187 byzantský císař Izák II uznal nezávislost Bulharska
  - 1186 – 1207 vláda cara Kalojana
- 1218 – 1241 vláda cara Ivana Asena II. – konsolidace Bulharska a jeho mocenský rozmach
  - 1242 vpád Tatarů do Bulharska
  - 1259 uherský vpád do Bulharska
  - 1277 velké selské povstání, vláda sedláka Ivajla
- konec 13. století boje s Tatary a vnitřní rozboje; přechodné rozdělení bulharského území do tří samostatné státy
  - pol. 14. století Bulharsko zasahuje do občanské války v Byzanci
- 1371 vítězství Turků v bitvě u Čirmenu; postupné rozdělení Bulharska fakticky na tři nezávislé státy: Bulharsko s centrem Tärnovu, dobrudžský despotát a vidinské carství
  - 1396 Turci dobyli Vidin – konec druhého bulharského státu

Audio a vizuální show na pevnosti Carevec:

https://www.youtube.com/watch?v=Xr_wuuT386k

Bitva u Belasice za vlády cara Samuela

<https://www.youtube.com/watch?v=gjrBnzqeOTk#t=13>

Bulharská kultura pod osmanskou nadvládou

Děkuji za pozornost!